

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ד ניסן תש"פ | דף היומי בבלי: שבת לג.

דף היומי בהלכה: מסעיף י' עד סעיף י"א.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה וזהו שאמר' עד סוף פרק ו'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ג משנה ט עד פרק ג משנה יא

דווקא השנה: הזדמנות מיוחדת לזכות בליל הסדר לחירות עולם! י"ש עוד 168 שעות עד הכזית מצה",
הכריז הרבי | התרופה לקורונה? עובדות נפלאות על ניסים רפואיים בזכות אכילת מצה | 1865

ליל הסדר

בליל החג, כששבו הבחורים עם ר' פנחס לדירת המרתף שלו, חשבו עיניהם: השולחן הפוך, הרצפה מלאה קנקנים שבורים, יין שפוך, מצות שבורות, הכל רפש גדול... כל עבודתם ירדה לטמיון. הם היו שבורים מאוד ברוחם, אולם פניו של ר' פנחס האירו באור יקרות...

מדוע דווקא השנה ישנה הזדמנות מיוחדת לזכות לחירות עולם' בליל הסדר?

וגרוטאות שהרבנית קיבצה במשך עשרות שנים. שנה אחת, בערך בשנת תשמ"ג, באמצע החורף, חשבו שני בחורים שהסתופפו בצלו של ר' פנחס - שר' פנחס נמצא כבר לעת זקנה, וכל ימיו לא זכה למה שנקרא 'חירות חיצונית', עם כל הגרוטאות שבמרתפו, וכל הצורה של מרתפו היתה זכר למרור אך לא זכר לחירות, והחליטו שינסו ככל יכולתם שלקראת פסח יהיה לר' פנחס אף החירות החיצונית דפסח. ואכן, הבחורים עבדו הרבה זמן, הן לסבב בין הרופאים להשיג רפואות חזקות לרבנית, שתהא במשך היום טוב דפסח במצב של בריאות, והן לרוקן את המרתף מכל הגרוטאות שהיו בו. עד שלאחר הרבה שבועות של עבודה גדולה, נראה המרתף עם שולחן הסדר ראוי ומוכן לזמן חירותנו. בפרוס ליל התקדש חג, הלכו יחד עם ר' פנחס לבית המדרש, ושם ערך ר' פנחס מעריב מרומם מאד, וההלל היה גן עדן ממש - כדרכו בקודש. בחוזרם הביתה, הבחינו שני הבחורים מבעד לחלונות הקטנים שהיו במרתפו לעבר הרחוב, שהמרתף חשוך הוא, ובהכנסם למרתף נתברר שהרפואות לא עבדו... המצב במרתף עלה על

שח הרה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א: בכל שנה משתדלים אנו להתדבק בהארות החירות עולם' של ר' פנחס... אשר על אף ששמו האמיתי אינו כן, כי מחמת כבוד המשפחה לא נזכיר את שמו האמיתי, ונספרנו באופן שסיפרו זאת בעלי המעשה. ואף שאי אפשר לדייק בפרטים הקטנים של המעשה, כי כמה פעמים כשסיפרו זאת היו שינויים קטנים מחמת השנים הרבות שחלפו כבר מהמעשה, אך העיקר הוא עצם המעשה ולא הפרטים הצדדיים. והמעשה הזה הוא לימוד נצחי ויסוד עצום לכל איש ישראל. כי כל תנועה של כל יהודי, וכל שכן של גברא רבה, לימוד הוא לכל אחד מכלל ישראל. וגופא דעובדא הכי הוי: ר' פנחס היה מבני העליה דירושלים של מעלה, כפי שהזקנים עוד זוכרים אותו. אך יחד עם זאת, היה ר' פנחס בעל יסורים גדול, אשר אי אפשר להאריך בתיאור יסוריו, כי מי שזוכר זוכר, ומי שלא זוכר, אי אפשר לתאר לפניו אף לא אפס קצהו מיסוריו של ר' פנחס, ר"ל. דירתו היתה במרתף בירושלים, והרבנית שלו, אף שהיתה צדקת גדולה מאד, היו תקופות גדולות שלא היתה בבריאות הנפש לגמרי, וכל ביתו היה מלא סמרטוטים

הקדוש והמתוק כדורות הקודמים, ומיד מביאים קיטל לבן ממש ככהן גדול, ולובש אותו עד שמרגיש בעצמו כנמצא לפני ולפנים, ופותח לומר קידוש כאשר כולם שותקים עד שבגמרו כולם עונים יחדיו 'אמן'. וזה ממש מצב מרומם.

"וכך ממשיך את כל הסימנים, בדיוק כפי שכתוב בהגדה, עם כל הצדיקים הגדולים והקטנים, עד שבאומרו 'לשנה הבאה בירושלים' מרגיש הוא גילוי שכינה ממש, כי הוא באמת יהודי בן עליה עם בנים ונכדים בני עליה, והיה אכן סדר מרומם אמיתי, עם כלים נאים ברוחניות ובגשמיות".

וכאן התחיל ר' פנחס לבעור ולהתלהט באש קודש: "אכן זה באמת סדר מרומם מאד, אבל, וכי זאת היא חירות?! - הן יהודי זה משועבד לקיטל, לבנים, לנכדים, ל'קדש', לכלים נאים, לשולחן, לכסאות, למצות, ליין, ועוד רשימה ארוכה של שעבודים!

"אך כאשר המצב הוא שהגיע ל'סדר' - בלי בנים, ובלי חתנים,

ובלי נכדים, ובלי קיטל, ובלי מפה, ובלי שולחן, ובלי כסא, בלי מצה, ובלי מרור, ובלי ובל... ועם כל זאת מתחזקים עם בהירות החירות עולם, שאין אנו משועבדים לכלום אלא בכל מצב ומצב מתבטלים להשם יתברך בתכלית הביטול להיות בבחינת 'עבד השם', 'חדאין בפורקני', 'משכני אחרין', 'ידיד נפש', 'הביאני המלך חדריו' - חדר לבנים מחדר, 'אחרין נרוצה', 'לכתך אחרי' - וכפי שהיה צועק בעל ה'תניא' ז"ע כשהיה נכנס למצב של דביקות: 'מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ' - אבינו שבשמים, אין אנו צריכים כלום, לא שמים ולא ארץ, רק אותך לבדך.

"וזאת היא הארת המצה, כי המצה אינה משועבדת לכלום ושום דבר אינו עושה עליה רושם. ואת זאת מאיר הארת ה'חירות עולם', לא להיות משועבד לשום ענין, רק להיות תמיד בתכלית ההתבטלות להשם יתברך".

ובכלות ר' פנחס לדבר את דבריו, סידרו שם את ה'סדר', והיה 'סדר' נפלא.

(נאמר בשל"ס פר' צו שבת הגדול תשע"ח, נדפס בקונטרס 'מאמרי חיזוק' גליון קיג עמוד טז)

המצב שמסופר בכגון דא אצל צדיקים אחרים... כי אצל צדיקים אחרים היה רק דף השולחן על הארץ, או רק המפה על הארץ, ואילו במרתפו של ר' פנחס היה "עליונים למטה ותחתונים למעלה" - השולחן היה הפוך לגמרי, כאשר דף השולחן נתון כלפי מטה וד' רגלי השולחן נתונים כלפי מעלה, וכל המרתף היה מלא קנקנים שבורים, יין שפוך, וכוסות ומצות שבורות, עד שכל המרתף היה רפש גדול של 'מאשפות ירים אביון'. ובנוסף לכל החורבן הגדול ששרר בבית, נתווסף אף הזכר לברד, ב"קולות וברקים" - "ואש מתלקחת בתוך הברד", של צעקות וטענות מהרבנית, כיון שהרפואות לא עזרו.

שני הבחורים הנ"ל היו שבורים מאד ברוחם, הם עבדו קשה כל כך שתהיה חירות חיצונית לר' פנחס, ועתה המצב הרבה יותר קשה משאר השנים, אשר מעולם לא היה לר' פנחס "סדר" נורא כל כך.

אך בשעה שהדליקו הנרות והואר הבית [שבאותה שנה חל יום טוב ראשון של פסח בחול], ראו שפניו של ר' פנחס מאירות באור יקרות, אשר כמה שהאירו פניו בשעת ההלל בבית המדרש - האירו עתה פניו באופן של "שבעתיים כאור החמה", כנוודע מחז"ל גודל הארת פני האדם בשעת התגברות על נסיון.

ר' פנחס נעמד אצל השולחן, ופתח ואמר במתק לשונו: "הנה כל יהודי רוצה סדר מרומם, אך כאשר מתבוננים מה נקרא סדר מרומם, מדמים לפעמים דמיונות, שסדר מרומם הוא - שכאשר חוזרים מבית המדרש אחר הלל מרומם, אזי בנוסף לפמליא של מעלה ונשמות הצדיקים המגיעות ל'סדר', ישנה גם כן מפה לבנה על שולחן ארוך, אשר מצידו האחד יושבים 'בניך כשתילי זיתים', בנים תלמידי חכמים, ומצידו השני יושבים חתנין רבנן, וסביבות השולחן יושבים כל הנכדים הקדושים [וכאשר רבי פנחס אמר דברים אלו, קיים בעצמו - "ונשלמה פרים שפתינו", שכן ר' פנחס לא השאיר אחריו זרע של קיימא].

"ומיד בבואו לביתו, פותחים כל הנכדים לומר 'קדש' בנוסח

הסיפור היומי

כאשר שהה ה'אמרי חיים' מוויז'ניץ זצ"ל באמריקה, התחנן לגדולי הרבנים שם: "תנו לי לערוך ליל סדר נוסף - יו"ט שני של גליות, הבו לי היתר שאוכל לקיים זאת עוד פעם..."

ומה אירע באחת השנים, כשבעיצומו של חודש חשוון החל הרבי להתגעגע לאכילת המצה...

השתוקקותו, אזי אם בתחילה היה סופר את הימים והשבועות, הרי שבימים האחרונים היה סופר את השעות. ופעם אחת בחודש ניסן לאחר שקידש את הלבנה, פנה להרה"ח ר' יעקב רוזנברג ז"ל

ידועה היתה השתוקקותו של מרן ה'אמרי חיים' מוויז'ניץ זצ"ל במשך כל השנה, ללילה הגדול והקדוש, ליל הסדר. בקובץ 'מאיר החיים' (ח"ב, עמ' קס"ח) מסופר, שמרוב

ליה לקבוע דירתו על משך ד' חדשים, ובתוך הזמן הזה נשאר גם על חג המצות, והוא עושה הסדר ביחד עם בנו החביב לו..."
היה פעם בחודש חשון, שבין גברא לגברא התחיל ה'אמרי חיים' לזעוק: "געוואלד, געוואלד, איני יכול לסבול יותר!"... מיד ניגשו הגבאים בבהלה גדולה ושאלו את הרבי: "האם הרבי לא מרגיש טוב חס ושלום?! אולי יקראו לרופא!" אמר להם הרבי: "לא, אני מרגיש ב"ה טוב, ברם אני מתגעגע כבר! - אני רוצה את ההייליגע מצה - איני יכול לסבול בלי המצה"..." כאמור, היה זה בחודש חשון, וכבר אז זעק הרבי שהוא מתגעגע להייליגע מצה... ופעם באמצע ימות הקיץ ראה ה'אמרי חיים' קבוצת ילדים שמשחקים עם אש, ומיד קרנו פניו מרוב אושר וזהרו מרוב שמחה, ואמר: "אה! געוואלדיג, כבר הולכים לשרוף את החמץ"..." ומסופר, כי בעת שהגיע לארץ ישראל, שמע איך שאנשים אמרו זה לזה "הכל בסדר". התבטא הרבי ואמר: "אתם רואים? אפילו הם מבינים שהכל תלוי בליל הסדר"..."

(נעם שיח)

שעמד לידו, ואמר לו: יענקל, דו זעהסט? דער לבנה וועט אונז שיינען אין די הייליגע סדר נאכט!" [=אתה רואה? הלבנה תאיר לנו בליל הסדר] והפטיר - "ס'איז נאך דא 168 שעה ביז צום כזית מצה... [ישנן עוד 168 שעות עד הכזית מצה]."

כאשר שהה ה'אמרי חיים' באמריקה, התחנן אצל גדולי הרבנים: "תנו לי לערוך ליל סדר נוסף (יו"ט שני של גליות), הבו לי היתר שאוכל לקיים זאת עוד פעם"..." הן כל כך השתוקק והתאוה לזה, הרי כל כך אהב זאת. ולבסוף היה זה הגה"צ אב"ד טשימפא זצ"ל שכתב לו היתר לערוך סדר נוסף, והתשובה נדפסה בשו"ת 'תפארת אדם' (ח"ב, ס' מ"ו) וז"ל שם:

"יען כי מרן הה"ק רחמ"ה שליט"א משתוקק מאד שיוכל לעשות הסדר בליל יו"ט ב' של גליות... יען כי נפשו עגמה לטעום טעם מתוק של הסדר של יו"ט שני של גליות... ושאל אותי איך להתנהג... כיון דיש לו השתוקקות גדולה ומרגיש טעם גדול נעימות ידיות מתיקות בסדר של יו"ט שני של גליות, יש לו על מי לסמוך, על רדב"ז וכל בו... ורצונו של אדם עושה לו קבע, וניחא

חדשות דרשו

המקום היחיד בעולם היהודי שממשיך לתפקד כרגיל גם בימי הקורונה: מניינים, שיעורים, וקול תורה שאינו פוסק

במתחם מבודד במינסק שבבלארוס קול התורה ממשיך להישמע בעוז, מנייני תפילה מתקיימים כרגיל, וסדרי הלימוד נמשכים במלוא העוצמה • לפני שבועיים אף נערך במקום מעמד סיום הש"ס וסיום מסכת ברכות ע"י ארגון 'דרשו' • בקשות של יהודים מכל העולם לקריאת שם ולאמירת קדיש זורמות למקום • בליל הסדר יתכנסו מאות חברי הקהילה יחד למעמד סדר בלתי נשכח

ממנו ואין אליו כניסה של זרים.

מאות התלמידים וחברי הקהילה שמתגוררים בכפר המוגן הזה, שמהווה ביתם בימים אלו והם אינם חוזרים לביתם. לאורך כל היממה הם מקיימים סדרי לימוד, ורואים בלימודם בימים אלו שליחות לכל עם ישראל.

לאורך השבועות האחרונים במנייני התפילה שנערכים במקום נאמר קדיש על יהודים שיש לו יא"צ, ויקריהם מכל העולם היהודי ביקשו שיאמר עליהם קדיש בבית כנסת בצורה מכובדת. בנוסף בעלי תפילה ניגשים לעמוד על מנת להתפלל עבור יהודים שיש להם חיוב, ובימים שיש קריאת התורה ניתנים שמות לנולדות בשעה טובה, מכל רחבי העולם, לאחר שההורים ביקשו כי שם הנולדת יינתן בבית הכנסת ליד ספר התורה.

מובן אם כן מדוע דווקא במקום הזה, נערך מעמד סיום הש"ס האחרון בשרשרת הסיימים שנערכו בחצי השנה האחרונה ברחבי תבל. "העובדה שסיום הש"ס הגיע עד לבלארוס הוא מאורע מרגש שקשה לתאר" אומר ר' משה פימה, ראש מוסדות 'יד

מעולם לא פסקה ישיבה מאבותינו: בימים שבהם העולם כולו מסתגר, בתי המדרשות חשוכים והישיבות שוממות, יש מקום אחד שאור התורה בוקע ממנו ומאיר ללא הפסקה: מינסק שבבלארוס. במתחם מבודד ומיוחד שבו מאות תלמידי חכמים, נערכים מניינים סביב השעון, סדרי לימוד קבועים, וקול התורה בוקע ועולה משם, כמעט ללא הפסקה. לא זו אף זו, לפני כשבועיים נערך במתחם גם מעמד סיום הש"ס של 'דרשו' בהשתתפות בני הקהילה, שלראשונה בחייהם השתתפו במעמד כה מפואר לכבודה של תורה.

המתחם המיוחד נמצא בכפר קטן באזור זודיינה שבמחוז מינסק, כפר הנופש צ'ייקה. בשנים האחרונות המקום מתפקד באופן פעיל ככפר המשרת את הקהילה היהודית הגדולה במדינה, קהילת 'יד ישראל', ובימים אלו משתמר בו אי מבודד שחברי הקהילה תפילה שהנגיף אכן אינו יחדור. הכפר סגור לגמרי, ובכל בוקר העובדים שנכנסים למקום נבדקים על ידי רופא מיוחד ומחויבים ללבוש ציוד הגנה מיוחד. כל הנוכחים בכפר לא יוצאים

”ניתן לראות כאן בבירור את ההשגחה עליונה” מוסיף הרב פימה. “הסיום תוכנן במקור להתקיים לפני כארבעה חודשים, אך היהודים והרבנים שבאזור מינסק ופינסק סברו כי בגלל הקור הקיצוני והחורף הקשה באזור, יהיה קשה מאוד לכל היהודים מהאזור להגיע ולשמוח בשמחה המיוחדת. מעמד הסיום נדחה בסופו של דבר, לקצה השני של החורף, כאשר באותו זמן איש לא ידע שבימים אלו, שאר כלל ישראל לא יוכלו לנסוע ולהתאסף יחדיו”.

ישראל' בבלארוס. "רואים את ההשפעה החיובית העצומה שיש לסדרי הלימוד של 'דרשו' על היהדות במדינה. למעשה, בכל קהילת 'ד' ישראל' בבלארוס לומדים לפי סדרי דרשו, ומתקיימים שיעורים קבועים בדף היומי בהלכה" הוא אומר בהתרגשות. "עצם הידיעה על כך שעומד להתקיים אצלנו מעמד סיום גרמה לכך שעוד עשרה אברכים הצטרפו ללימוד דף היומי וסיימו איתנו ברכות, במונחים מקומיים מדובר בכמות אדירה”.

ליל הסדר

איך בודקים את המצות מחשש 'כפולה'? מה יעשה מי ששכח להכין מי מלח מערב החג?

סיכום ההכנות הנדרשות לסדר - הלכה למעשה מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

אפשרויות ל"אשה חשובה": (1) בת גדולי הדור אשת חיל יראת ד'. (2) חשובה בפרי ידיה. (3) שאין לה בעל והיא גברת הבית. (4) מי שיש לה עבדים ושפחות ואינה צריכה להתעסק בתיקון המאכלים ועניני הבית. הסיבה: היינו, הטית הראש והגוף לצד שמאל, בהישענות על כרית המונחת על ידית הכיסא, או בסיבוב מסד הכיסא לשמאל והישענות עליו.

יינות ומיץ ענבים - עדיף בצבע אדום, אא"כ הלבן משובח. במזיגת אדום בלבן בלילה - מוזגים את הלבן לתוך האדום. לפתוח הפקקים והסגרים לפני החג. בנות ונשים - יכולות לשתות לכתחילה מיץ ענבים, כי אין להן דין שמחת יום טוב ביין המשמח כגברים (הגרצ"פ פרנק זצ"ל). אין לערב מים במיץ ענבים, כיוון שגם כך טעמו קלוש (דעת הגרש"ז אויערבך זצ"ל). טוב להניח על השולחן בתחילת הסדר את כל סוגי היינות שבבית - כדי שלא לבוא לידי ספק ברכת הטוב והמטיב.

גביע או כוס לכל אחד מהמסובים, כולל בנים ובנות מגיל חינוך (6-7), המכילים רביעית: לגר"ח נאה - 86 סמ"ק, לחזון איש - 150 סמ"ק, כוסות שלימים, שטופים ומודחים. הערה: כיון שיש דעות, שיש לשתות לכתחילה את רוב הכוס ממנה שותים - מומלץ שלא להניח כוס גדולה יותר מהשיעור הנצרך.

בני ספרד שופכים בעשרת המכות מן הכוס לתוך כלי, בני אשכנז - מטיפים באצבע ("אצבע אלקים היא") כמפורט להלן, על כן, לכוס שניה אין למזוג יין הקדוש "בקדושת שביעית".

יש לבדוק המצות מחשש כפולה לפני סוף זמן ביעור החמץ: כללי כפולה: א) התקפלה המצה ויש הפסק אויר במקום הקפל - אין לאסור מדין כפולה. ב) אפילו אין הפסק אויר בין

השנה, שחל ליל הסדר בליל שבת קדש, יש לארגן ולהכין את כל הנצרך לעריכת הסדר: ניקוי, ברירה, חיתוך וטחינת הירקות השונים לכרפס ולמרור, לפני כניסת הלילה; הכנת התבשילים על גבי הפלטה או הכיסוי לכיריים, ובכלל זה:

א. יש להכין את מי המלח לטיבול לפני שבת. לא הכינו: יש להכין בליל החג, עם מעט מלח, בכמות שתספיק לצורך הטיבול בלילה בלבד.

ב. יש להוסיף את היין לחרוסת לפני השבת. לא הספיקו: יש להניח תחילה את היין לכלי (בכמות יותר גדולה - להימנע מלבוא לידי בלילה עבה [לש]). לא הספיקו לחתוך את מרכיבי החרוסת לפני שבת: יש לחתוך בסכין (לא במגררת או כלי המיוחד לחיתוך) ובחתיכות גדולות יותר מהרגיל בחול, ובסמוך לסעודה.

ג. לא בדקו את הכרפס והחסה מתולעים לפני שבת, יש להסיר חלקים נגועים יחד עם קצת מהעלה, משום בורר.

יש להקדים ככל שניתן את ההכנות הקשורות לליל הסדר, ואף שמוטר לעסוק בהן אף אחרי חצות, ראוי ורצוי להספיק לנוח קמעה כדי להסב לשולחן הסדר בדרך חרות - ערניים ושמחים לקיום מצוות הלילה בשלימות. וכן, כדי להתחיל בסדר בזמן (כדלהלן) כדי שלא יירדמו הקטנים, וכדי להספיק לסוף זמן אכילת האפיקומן - 12:39

יש להכין: שולחן יציב, כסאות נוחים, כריות להסיבה. בשו"ע (תע"ב, ד): "אשה אין צריכה הסבה אא"כ היא חשובה, וכל הנשים שלנו חשובות אך לא נהגו להסב". למעשה: נשים בנות ספרד - נהגו להסב (כף החיים שם, כ"ח). בנות אשכנז חייבות בהסיבה, רק אם חשובות: בכסף משנה פ"ז מהלכות חמץ ומצה מונה 4

ברשותנו] של שלשת השנים הקודמות. ונקראות "שנות הביעור".
השנה, תשע"ט, היא השנה הרביעית לשמיטה הבעל"ט - בשנת
תשפ"ב. הערה: לדעת הרמב"ם מעשר שני י"א, ג זמן הביעור הוא
בערב יום טוב האחרון של הפסח, והמנהג שזמן הביעור לכתחילה
בערב יו"ט הראשון.

אופן הביעור: מי שברשותו פירות שטרם הופרשו מהם
תרומות ומעשרות, צריך להפרישם כעת, וכן מי שברשותו פירות
מעשר שני שלא נפדו, פודה אותם על פרוטה - מטבע המיועד
לכך, ומאבד את המטבע בהכאה בפטיש, או בהנחתו על פסי
רכבת וכדומה, וכן מי שיש בידו פירות מעשר עני של טבל ודאי
- נותנם לעני.

וידוי המעשרות: נאמר בדברים כ"ו, י"ב-ט"ו: "כי תכלה לעשר
את כל מעשר תבואתך וגו' ואמרת לפני ד' אלוקיך, ביערתי הקדש
מן הבית, וגם נתתיו ללוי ולגר וגו' ככל מצוותך אשר ציויתני,
לא עברתי ממצוותיך ולא שכחתי וגו' לא אכלתי ממנו באוני וגו'
שמעתי בקול ד' אלוקי וגו' השקיפה ממעון קדשך... וברך את
עמך ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו וגו'".

בזמננו, כיון שלצערנו לא קיימנו את כל מצוות תרומות
ומעשרות כתיקונן, יש נוהגים לקרוא במנחה של ערב פסח או
בערב שביעי של פסח, שהוא זמן קיום המצווה על פי התורה,
מתחילת הפרשה: "כי תכלה" וגו' - כנ"ל, ואינו נאמר אלא ביום
(שולחן ערוך יו"ד של"א ק"מ-קמ"א). והגאון האדר"ת זצ"ל נהג
לקרוא את פרשת הוודוי בציבור.

הערה: עבר הפסח, ולא נעשה הביעור, יש לבער בהקדם
האפשרי, מכל מקום הפירות אינם נאסרים (חזון איש דמאי ב, ז
וראה שו"ת מנחת שלמה א, ס"ה).

הקפל, אבל אינה דבוקה במקום הקפל עדיין לא נאסרה. ויש
המחמירים שאפילו רק נוגעים שני צדדי הקפל בלי שום הפסק
אוויר - אסורה המצה (קנה בושם בשם שו"ע הרב). ג) אם הכפלים
דבוקים באופן שאפשר להפריד ביניהם - אסורה. במצות שלנו
אין לחשוש לנפוחה - שהחללים והאבעבועות רובם מחמת חום
האש.

חובה במידת הצורך להפריש חלה מן המצות בטרם כניסת
החג. להלן מספר כללים בהפרשה:

א. יש לקרב החבילות זו לזו כשהן פתוחות. אין בכל חבילה
שיעור הפרשה, יש להניח לתוך סל אחד או לכסותן במפה
(משנ"ב תנו, ז ושלמת חיים א, עט), וכן נהג בעל קהילות יעקב
זצ"ל לשים את כל החבילות בסדין פרוס, כשמקרבם חבילות
ושמים מצה הנוגעת במצות שבשתי החבילות - ודאי יש צירוף
(אורחות רבנו ח"ב עמ' 20).

ב. יש להיזהר שלא לצרף יחד מצות שמורות ושאינן שמורות,
וכן מצות יד ומכונה, לצירוף סל, הואיל ומקפידים שלא לערבם
אלו באלו - (שו"ע יו"ד שכו, ב). ולדעת הגר"מ שטרנבוך שליט"א
(בהגדת מועדים וזמנים) יש להחמיר שלא לצרף אף לא מצות
מתנור ראשון עם מצות מתנור שני.

יש המכנינים את ה'כזיתים' לצורך מצוות הלילה בשקיות.
ולכתחילה יש להקנות את מצות המצווה לכל אורח - מ"שלכם"
(דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל).

ביעור המעשרות

נאמר בדברים י"ד, כ"ח: "מקצה שלש שנים תוציא את כל
מעשר תבואתך וגו'" - בערב פסח של שנה רביעית ושביעית
לשמיטה, מבערים -] מסלקים את חובות המעשרות שנותרו

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

רבי יהודה, רבי יוסי ורבי שמעון - מדוע דווקא לשלושת תנאים אלו היה ענין עם הרומאים?

שבת דף לג

"יהודה שעילה יתעלה, יוסי ששתק יגלה לציפורי, שמעון שגינה יהרג"

יהודה ראש המדברים, שאמר - מה בצע כי נהרג את אחינו
וכסינו את דמו... לכו ונמכרנו לישמעאלים, אז הוא דיבר! הוא כל
הזמן מדבר! בשעה שנמצא הגביע באמתחת בנימין, מי מדבר?
יהודה. בתחילת פרשת ויגש מי ניגש לדבר, ויגש אליו יהודה
ויאמר. לכן יהודה נקרא ראש המדברים בכל מקום, הוא המדבר.
לכן אמרו יהודה שעילה יתעלה - הוא ששיבח אותנו, נעלה אותו.
למה לפי שהשבטים הורידו את יהודה, מגדולתו, ויהי בעת ההוא

החידושי הרי"ם בספרו 'הזכות' מחדש חידוש גדול מי היו
שלושת תנאים אלו.

מבואר שעשרת התנאים הרוגי מלכת נהרגו כדי לתקן את
חטא מכירת יוסף. ושלושת תנאים אלו חזרו בחזרה, כי היו כמה
דברים שהם עדיין לא תיקנו, ולכן חזרו לתקן אותם. רבי יהודה,
הוא כנגד יהודה מי"ב השבטים. רשב"י, הוא כנגד שמעון מי"ב
השבטים, ור' יוסי הוא כנגד יוסף הצדיק.

כמעשי ציפורים.

ר' שמעון בר יוחאי אמר שכל מה שעושים הרומאים זה לצורך עצמם. אמר הקיסר שמעון שגינה יהרג. אמר החידושי הרי"ם, שמעון הוא זה שנתן את היוזמה להרוג את יוסף, אבל למעשה, לא הרגו אותו, כי שמעו לעצת יהודה למכור אותו. אבל אלמלא הוא לא היה מתחיל ביוזמה, לא היה מתחיל כל הענין הזה, של מכירת יוסף, לכן שמעון שיזם את כל הענין יהרג. אבל למעשה, לא הרגו אותו, אלא מה קרה, שתיים עשרה שנים, ישב יוסף בבית האסורים. וכדי לכפר על זה שהוא התחיל את ענין המכירה, היה צריך ר' שמעון בר-יוחאי, ניצוץ נשמתו של שמעון, לשבת במערה שתיים עשרה שנים, כדי לכפר על מה שישב יוסף הצדיק, בבית האסורים. (הרה"ג ר' ברוך רוזנבלום שליט"א)

יורד יהודה מאת אחיו (בראשית לח א). ומי העלה אותו? אומר יעקב אבינו, גור אריה יהודה מטרף בני עלית, כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו (שם מט ט), הרים אותו יעקב אבינו בחזרה, ולכן יהודה, הוא ראש המדברים בכל מקום. יוסי ששתק, גולה לציפורי. למה לציפורי, אמר החידושי הרי"ם יוסף לא שתק, שנאמר ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם, כיון שהביא את דבתם רעה אל אביהם, עכשיו הוא צריך לשתוק, בשעה שהוא שמע שאחיו אומרים על אביו (בראשית מד לא) עבדך אבינו, היה צריך לעצור אותם. כעת ר' יוסי שתק ולכן יגלה לציפורי. ציפורי זה לא שם מקום, אלא ציפורי, זה מכפר את טהרת המצורע שמביא לטהרתו שתי ציפורים. יוסף שדיבר לשון הרע על אחיו, לכן יגלה לציפורי, כדי לתקן את מעשי הפטופוט,

מנהגים

"מדוע נוהגים לשרוף בעת שריפת חמץ, גם את מותר נר השעווה שנשאר מליל בדיקת חמץ, והרי הנר לא נגע בחמץ כלל ובמה 'חטא' שישרפוהו?"
שאל הצדיק רבי ברוך מסערט ויז'ניץ

לקט פניני החסידות בענייני ההכנות לחג הפסח

היום, בעת שריפת חמץ, לשרוף גם את מותר נר השעווה שנשאר מליל בדיקת חמץ.

"מדוע נוהגים לשרוף גם את הנר" - שאל הצדיק רבי ברוך מסערט ויז'ניץ - "והרי הנר לא נגע בחמץ כלל, ובמה 'חטא' שישרפוהו?"

"אלא" - השיב הרבי - "החמץ משול לעבירות וליצר הרע שיש לבערם מן העולם, אולם כאשר מבערים אותם, יש לבער גם את ה'מקטרג' שסייע למצוא את עוונותיהם של ישראל!"...

ליבטל ולהווי הפקר כעפרא דארעא

"מנהג שבעולם" - אמר הרבי בעל 'מקור ברוך' - "שיחד עם החמץ שורפים גם את הנוצה והכף, שעמהם ערכו את בדיקת החמץ, זאת מדוע?"

"אלא" - אמר הרבי - "ידוע כי החמץ מרמז על היצר הרע, אשר חובה על כל אחד ואחד לבערו מן העולם. וכן" - סיים הרבי - "כל מי שמחפש חסרונות בחברו, ראוי לו שיבערוהו מן העולם..."

מצווה עלינו לספר ביציאת מצרים

כאשר היה הצדיק רבי יהודה לייב אלטר מגור, בעל ה'שפת אמת', צעיר לימים, כבר ניכרה לעין כל גודל חריפותו ובקיאותו. "אמור נא לי" - שאלו פעם אחד מזקני החסידים - "מדוע אין מברכים על מצוות סיפור יציאת מצרים, והרי זו מצוות עשה מן התורה?"

כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה

פעם אחת לאחר בדיקת חמץ, פנה הרבי בעל 'אהבת ישראל' מויז'ניץ אל שמשו ואמר: "הנה ב"ה זכינו ובדקנו את החמץ אשר בבית ולא נמצא מאומה, ועתה, בבקשה ממך, בדוק נא את החמץ שבליבי - אמר והצביע על ליבו הטהור."

"יסלח לי הרבי" - אמר השמש - "אולם את ליבו של הרבי אין צורך לבדוק כלל, שהרי כך שנינו במשנה: 'כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה!'".

חור שבין יהודי לחברו כל אחד בודק עד מקום שידו מגעת

בשולחן ערוך (אורח חיים סימן תל"ג סעיף ז') נפסק להלכה: "חור שבין יהודי לחברו, כל אחד בודק עד מקום שידו מגעת."

פעם אחת בערב הפסח עבר רבי אייזל חריף ברחוב העיר, והנה ראה את אחד מעשירי העיר, אשר ידוע היה בקמצנותו הרבה, כשהוא עומד ומנער בהקפדה רבה את כיסי בגדיו, כדי שלא ישתיר בהם אף לא פירור אחד של חמץ.

"על פי דין" - אמר רבי אייזל לעשיר - "אינך צריך כלל לבדוק בתוך כיסיך, שכן אף פעם אין ידך מגעת לתוכו..."

נר של שעווה

מנהג בדיקת חמץ נעשה, כידוע, לאור הנר, כדי שייטיב לראות גם את פינות הבית האפלות. ונוהגים ישראל קדושים למחרת

"מצווה עלינו לספר ביציאת מצרים", ואם יבוא מי וישאל: ומדוע אין מברכים על מצוה זו? זאת משום ש"כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח", וכיון שכך אין למצווה זו גבול וקצבה, על כן אין מברכים עליה.

"שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו"

במהלך הדורות - אמר הגאון רבי משה סופר, בעל ה'חתם סופר': "כאשר יסופר השעבוד שנשתעבדו ישראל במצרים, על כל הנוראות שעברו אבותינו שם, יכול לבוא מי ולפקפק באמיתות הדברים ולטעון: 'היתכן?! אומה כה גדולה כמצרים, אומה בעלת תרבות עשירה, האם 'הגיוני' שכך תנהג כלפי עם שבא להתארח בארצה?..."

"כלפי מפקקים אלה" - אמר ה'חתם סופר' - "אומר לנו בעל ההגדה: 'שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו', בכל דור ודור רואים אנו בחוש לאיזו שפלות ואכזריות יכולות להגיע אומות העולם, ברצונם לעקור ולשרש את האומה היהודית. "כאשר רואים כך" - סיים ה'חתם סופר' - "כבר אין כל פקפוק ותמיהה!"...

(מתוך הגדה של פסח 'אספרה כבודך')

"אמת הדבר" - השיב רבי יהודה לייב - "אלא שהוא הדין והוא הטעם שאין אנו מברכים על מצוות כיבוד אב ואם, שהרי אם מבקש האב מבנו שיגיש לו כוס משקה, אם יזדרז הבן ויברך: 'אשר קדשנו במצוותיו וצונו על כיבוד אב ואם', יהיה בכך פגיעה בכבוד אביו, משום שמשמעות הדבר שללא הציווי לא היה מכיר בכבודו. ובאמת כיבוד אב ואם היא מצווה הטבועה בנפשו של האדם.

"כן הדבר גם בסיפור יציאת מצרים" - סיים רבי יהודה לייב - "כאשר הוציא אותנו הקדוש ברוך הוא ממצרים וגאל אותנו מעבדות לחירות, מאפילה לאור גדול, אנו חשים רצון עז להודות ולהלל ולספר בניסים הגדולים ההם, על כן אין אנו מברכים מאומה, כי בברכה זו יש חשש של פחיתות כבוד..."

"מצווה עלינו לספר ביציאת מצרים, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח"

על השאלה מדוע אין מברכים על מצוות סיפור יציאת מצרים, והרי זו מצוות עשה מן התורה - השיב הגאון רבי משה סופר, בעל ה'חתם סופר', כי מצוה שאין לה גבול וקצבה אין מברכים עליה. רמז לדבר - אמר ה'חתם סופר' - נכתב בהגדה עצמה:

עניינא דיומא - פסח

ערב פסח לאחר חצות היום נזכרת שעדיין לא נטלת ציפורניים, מה עושים?

האם מותר להפעיל מכונת כביסה לפני חצות היום בער"פ בידיעה שפעולתה תסתיים רק אחה"צ ומה לגבי צחצוח נעליים לאחר חצות • קובץ הלכות מצויות לערב פסח

ובין על גילוח הפנים. ורק ע"י עכו"ם אפשר להקל (משנ"ב שם).

הרב יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

כביסה

אסור לכבס בגדים לאחר חצות, וע"י עכו"ם מותר. להפעיל מכונת כביסה זמן קצר לפני חצות היום, מותר, אף על פי שהמכונה תמשיך ותכבס לאחר חצות, מאחר שאת מלאכת הכיבוס אין עושה האדם עצמו (אחרונים).

נטילת ציפורניים וצחצוח נעליים

שכח ליטול צפרניו קודם חצות, יש להקל ולהתיר לו ליטלם, אפילו ע"י עצמו, או ע"י אחר בחינם. וכן עדיף לצחצח מנעליו לפני חצות (לחשוש לאלו השיטות שמחמירין בזה בחוה"מ) ואם לא עשה כן לפני חצות, יכול לצחצח לאחר חצות היות שהרבה מקליין לצחצח בחוה"מ.

ערב פסח

איסור מלאכה

בערב פסח אחר חצות, אסור לעשות מלאכה, מפני שזה זמן שחיתת קרבן הפסח, וביום שמביאים קרבן הוא כיום טוב, ואפילו בזמן הזה שאין קרבן, האיסור במקומו עומד (שו"ע סי' תס"ח ומשנ"ב).

כל מלאכה שמותר לעשותה בחול המועד, כגון דבר האבד או שעושה מעשה הדיוט ולא מעשה אומן, ועושה לצורך המועד, או לצורך ילדים קטנים וכד', מותר לעשותו בערב פסח.

תספורת

אסור להסתפר לאחר חצות, והאיסור הוא בין על גילוח הראש

גיהוץ

ומצאו בפסח, היות שאין זה שלו רק של העכו"ם, לא ישרפנו היות שזהו של עכו"ם, רק יניחנו בתוך הארון יחד עם שאר דברי החמץ שמכרו לעכו"ם (בעל "שבט הלוי" זצ"ל), ויש סוברים שראוי לשרפו ולא לסמוך על המכירה, שאולי חסר בסמיכות דעת במכירה, ומצד חשש גזל עכו"ם יש להסדיר עמו ולהתפשר ע"י הרב המוכר (הגר"נ קרליץ שליט"א).

מותר לגהץ בגדים לצורך החג לאחר חצות אבל אסור לעשות בהם קיפולים חדשים (כמו בחוה"מ. ועי' משנ"ב ס' תקמ"א ס"ק ט', וע"ע אורחות רבנו ח"ב עמ' נ"ו).

תיקון בגדים

מותר בערב פסח לתפור ולתקן בגדים שנקרעו וכן כפתורים שנפלו, ואפילו מעשה אומן, ואפילו לצורך חברו, בתנאי שיעשה את המלאכה בחינם (משנ"ב ס' תס"ח סק"ח).

כתיבה

מותר לכתוב חידושי תורה. וכן מי שצריך לכתוב בחוה"מ, כגון לכתוב צ'קים או הפקדה לבנק (באופן המותר בחוה"מ) ולא הספיק להכין מקודם, עדיף שיכתוב בערב פסח אחר חצות, מאשר בחול המועד. מכירה וקניה - לצורך המועד מותר.

ביעור חמץ

הדר בדירה שכורה

אדם הגר בדירה שכורה אפילו אם יש סעיף מפורש בחוזה שלא ישכיר את הדירה או חלק ממנה לאדם אחר בלא ידיעתו, מ"מ יכול השוכר להשכיר חדר שלם לעכו"ם למשך ימי הפסח, משום שעל זה אין קפידה, ואין צריך לשאלו כלל. (שו"ת שיבת ציון סימן י', ובעל שבט הלוי זצ"ל).

מכירת יין לעכו"ם

אלו שיש להם יין שאינו כשר לפסח, או שיש חשש שהשתמשו בו באמצע השנה ולא נזהרו בו מחמץ, דמוכרו לעכו"ם, אינו נחשב ליין נסך, אע"פ שיש בו בעלות עכו"ם, היות שבפועל היה מונח ברשות ישראל, וראה שעכו"ם לא נגע בו כלל במשך ימי הפסח, וכמבואר במשנה (ע"ז ס"א). המטהר יינו של עכו"ם וכו'.

מכר חמצו לגוי ומצאו בפסח

המוצא חמץ בפסח, מבואר בשו"ע (ס' תמ"ו א'), ביו"ט כופה עליו כלי, ובחוה"מ שורפו, אולם אם מכרו כל חמצו לגוי כנהוג,

חבילת חמץ שהגיעה בדואר

שאלה: בר"ח אייר קיבל חבילה מבית חרושת (לאחר ששלח להם מוצר פגום), והתברר שהחבילה היתה מונחת ברשות הדואר במשך שלושה שבועות, האם נאסר תוכן החבילה משום חמץ של יהודי שעבר עליו הפסח?

תשובה: עלינו לברר שלושה דברים:

א. מי נחשב הבעלים על החמץ בפסח?

ב. האם הבעלים מכרו את החמץ?

ג. האם מועילה המכירה של הבעלים?

א. אדם השולח חבילה בדואר כל זמן שלא הגיעה לכתובת המקבל עדיין השולח נחשב לבעליה, היות שהמקבל לא עשה בו שום קנין, ועוד, אם נאבד בדואר השולח צריך לשלוח חבילה שנייה.

ב. לפ"ז מכיון שבית החרושת הוא הבעלים של החמץ, עליו למכור את החמץ. ובנד"ד התברר שעשה מכירת חמץ, ונעשתה על ידי בד"ץ ירושלים כדת וכדין, ועוד הוסיפו בשרט שהמכירה חלה על כל החמץ שיש להם בין ברשותם, בין באויר, בין על הים, ובכל מקום שהוא, וא"כ הרי זה חמץ של גוי שעבר עליו הפסח ומותר לאכלו.

ג. יש לדון האם מהני מכירתם או שמא זה נחשב כמו אינו ברשותו, כיון שהדואר לא היו מחזירים את החמץ לשולח (וכעין שמצינו גזל ולא נתיאשו הבעלים, שניהם אינם יכולים להקדש, זה משום שאינו שלו וזה משום שאינו ברשותו), ומסתבר שכיון שהדואר הם שלוחים של השולח (ולא מחזירים להם משום שזה סדר עבודתם ושליחותם), עדיין נחשב הדואר לשומר של השולח, וקי"ל יד שומר כיד בעלים, ויכול הבעלים למכור את החמץ שמונח ביד הדואר (הגר"נ קרליץ שליט"א).

(מים חיים)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

באמצע עריכת ה'סדר' נכנס הרופא לחדרו של ר' צבי בבית החולים ותפס אותו 'על חם' עם המצה, המרור והיין... הוא הביט בו כמי שהשתבשה עליו דעתו וגער בו: "איך אתה מעז לאכול עכשיו? הרי עליך להיות בצום!?"

מיכלא דאסוותא - שתי עובדות נפלאות על יהודים שהתרפאו בנס בזכות אכילת מצה

שלימה. "וענה [הרופא] ואמר, שנס גדול נעשה לי, והודה שידיעת וחכמת הרופאים הוא כאין נגד רצון הבורא ית"ש".

כאמור, בעל המעשה עצמו כותב את כל השתלשלות הדברים במכתבו, ומסיים שם: "נא למסור תוכן המכתב לבני שיחי, שידע גם הוא להודות ולהלל לשמו יתברך על כל החסד אשר גמלני, ויברך ברכת שעשה ניסים לאבותינו" (המכתב נדפס במלואו ב'באר צבי' חלק האגרות, מכתב לב). גם עדי שמיעה היו מספרים בערגה, איך היה הגר"צ מתאר להם כיצד הרגיש שהמצות פעלו להסיר ממנו את כל מכאוביו.

מעשה כיו"ב אירע בשנת תשע"ז: איש יהודי הדר בעי"ת לייקווד ושמו הרב צבי לאפה שליט"א, נהג ברכבו בערב הפסח, ולפתע אירעה לו תאונה קשה ונוראה, כשרכבו התהפך וארבעת גלגליו עמדו בזקיפה ממעל הרכב, דפנות הרכב נמעכו ונמחצו לגמרי, עד שארך לאנשי הצלה כמחצית השעה לנסר ולחתוך אותם כדי לחלצו.

מיד הובילוהו לבית החולים כשכולו פצוע וחבול, ומבדיקות וצילומי הרופאים עלה כי יש לו דימומים בראשו סביב המוח ופציעות קשות בצווארו, כך שעליו לעבור כמה וכמה ניתוחים במשך החדשים הקרובים.

ויהי בליל התקדש החג, ישבו היהודי ובני ביתו בחדרו שבבית החולים וערכו 'סדר' כהלכתו ככל משפטיו וחוקותיו. באמצע עריכת הסדר נכנס הרופא ו'תפסם' כשהם עורכים סדר באכילת מצות ומרור, ושתיית ד' כוסות... הביט בו הרופא כמי שהשתבשה דעתו וגער בו: הרי למחרת היום עליך לעבור ניתוח, כיצד תעז לאכול עכשיו? (כי לפני ניתוח על המנותח להיות בצום). אם תאכל עתה, נהיה מוכרחים לדחות את הניתוח הדחוף הגובל ב'פיקוח נפש'.

אבל זה האיש, באמונתו התמימה המשיך בעריכת הסדר כמי שיושב בביתו ללא כל פגע במוחו וצווארו... וראה זה פלא, ויהי ממחרת, הובילוהו לבדיקת סי.טי. ונמצא מוחו וכל גופו נקיים לחלוטין, ומיד נשתחרר לביתו.

הרי לנו, רפואתה של המצה עד היכן מגעת, שיצא האוכלה מסכנת מות לחיים טובים בבריאות השלימה.

(באר הפרשה)

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: בתקופה שלפני מלחמת העולם השניה התגורר ברומניה אדם גדול ושמר הגה"צ רבי צבי קינסטליכער זצ"ל, אב"ד הערמנשטאט-סעבע [אחר המלחמה היה דר בירושלים והיה קרוב מאד אל הגר"מ דושינסקיא זי"ע. הרה"ק רבי יהודה הורוויץ מדזיקוב זי"ע היה מסתופף הרבה בצלו].

שנה אחת בחודש ניסן הרגיש ביסורים נוראים במקום הקיבה, ונסע לעיר קלויזנבורג כדי לדרוש אצל רופאים מומחים שימצאו מזור למחלתו. ואכן את אשר יגור ממנו בא, כי אחרי בדיקות חוזרות ונשנות הודיעו לו שמחלה קשה מקננת בגופו וחייבים תיכף לנתחו כדי לעקור ולרפא את המחלה.

לימים תיאר הגר"צ במכתב לידידו ומחותנו הגה"צ רבי ישראל וועל זצ"ל: "לא יכולתי להסכים ע"ז להיות בבית החולים במשך ימי החג, ובטחתי בה' שלא אעבור על 'בל-תאחר', ובאתי לבית"י... בלית ברירה הסכימו הרופאים לדחות הניתוח אך התרו בו מאד לבל יאכל שום דבר זולת חלב וביצים ומי תפוזים, וכ"ש שלא לאכול פת ולחם.

את ליל הסדר ערך כדרכו ברוממות הרוח והתלהבות הנפש מתוך שמחה וחדוה, ובעת אכילת מצה החליט לעבור על דברי הרופאים ואכל כזית מצה שרויה בחלב בשני הלילות - "וחסדי ה' כי לא תמנו, כי בלילה שני אחר הסדר סרו היסורים לגמרי, וכאילו לא היו, ולא הרגשתי שום כאב ב"ה".

בשבת אחרי פסח עלה לבימה, והודיע את צערו לרבים שעליו לעבור ניתוח מסוכן ושיתפללו בעדו ויבקשו עליו רחמים, ומסר לפניו דברי פרידה בדמעות שליש שמא לא יזכה חלילה לקום ממיטת חליו, כי מי יודע מה יגזור עליו השי"ת.

לאחר כמה ימים נסע שוב לקלויזנבורג אל הרופא. הרופא חזר לבדקו טרם הניתוח, ומה גברה תדהמתו בראותו שהמחלה נעלמה כליל, ולא מצא שום חסרון במקום הקיבה. הוא היה בטוח שבינתיים ביקר הגר"צ אצל רופא מומחה שריפא את מחלתו, ומרוב התפעלות ביקש שיגלה לו מי הוא הרופא שהצליח לרפאותו רפואה שלימה.

השיב לו הגר"צ שלא היה אצל שום רופא, רק אכל בליל הסדר את הכזית מצה, מיכלא דאסוותא, ועל ידי כך זכה לרפואה

כשקרב זמן 'חצות' החל ר' פסח לזרז את בני ביתו כדי שיספיקו את האפיקומן. אך אורחו רבי שלום שבדרון זצ"ל עצר בעדו שוב ושוב, ושאל את בני הבית - "למי יש עוד איזה סיפור או איזה שיר?"...

האפיקומן קודם חצות. אך רבי שלום עצר בעדו שוב ושוב, ושאל את בני הבית - למי יש עוד איזה סיפור או איזה שיר, וכך שמע בנועם ובניחותא את כל התורות של הילדים, ואת האפיקומן כבר אכלו זמן רב לאחר חצות...

כשגמרו את הסדר ובני הבית עלו על יצועם, נשאר רק ר' פסח ורבי שלום לבדם, אז שאל ר' פסח את רבי שלום שאינו מבין את הנהגתו, והלא כל השנים הוא מחמיר מאוד שלא לאכול את האפיקומן לאחר חצות, ולמה לא הניח לו שיזדרז ויוכלו לאכול את האפיקומן בזמן קודם חצות.

השיב לו רבי שלום: הלא אמך האלמנה השתתפה כאן בליל הסדר, וכל הנחת שלה היא לשמוע את נכדיה מספרים ומזמרים. והנה מצות אכילת אפיקומן לפני חצות היא דרבנן, ואילו שלא לצער אלמנה זוהי מצוה מדאורייתא...

סיפר המגיד המפורסם הרב פסח קראהן שליט"א, שפעם אחת התארח אצלו לליל הסדר המגיד המפורסם הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל, וכמובן, שרבי שלום ניהל את הסדר ביד רמה. באותו סדר השתתפה גם אמו של רבי פסח, לאחר שאביו כבר לא היה בין החיים - וכן בניו ובנותיו.

רבי שלום שבדרון היה כל השנים מקפיד מאוד לאכול את האפיקומן קודם חצות, ומעולם לא איחר לאכול לאחר חצות, ולכן ר' פסח שידע על מנהגו זה, האיץ בבניו ובנותיו שרצו לומר דברי תורה שימהרו מאוד כדי שיוכלו לאכול את האפיקומן בזמן. ברם רבי שלום עצר בעדו כל הזמן, ואמר לו: "למה אתה ממחר, תן להם לומר ולשיר את כל מה שרוצים"...

כשקרב זמן חצות התחילו שולחן עורך, ור' פסח שהבין שנשאר רק זמן קצר מאוד ל"חצות", האיץ בבני ביתו שיביאו הכל לסעודה מיד ויזדרזו מאוד כדי שיוכלו להספיק לאכול את

השונות היומי

האם מותר לספור את האנשים שנמצאים בחנות כדי לדעת כמה עוד מותר להכניס?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

כסף לגולגולת על מנת לחלק לעניים, ואח"כ נכנסה המגיפה ביהודים, שנדבקו ע"י הילד של השומר הגוי.

ובעיקר הדין, רבים מהפוסקים התירו למנות ע"י דבר אחר, והמנהג למנות לצורך על ידי הפסוק הושיעה את עמך וגו' כמבואר בקצשו"ע (סי' ט"ו ס"ג). והאריך אמו"ר הגרמ"י שוורצבורד שליט"א והביא דעת הרמב"ן (במדבר פ"א) שכתב שגם ע"י שקלים מותר רק לצורך, אבל שלא לצורך אסור.

שאלה: האם מותר לספור את כמות אנשים שיש בחנות, על מנת לדעת כמה מותרים עוד להכנס?

תשובה: איסור חמור למנות אנשים מישראל, ומבואר בכתובים שדבר זה עלול לגרום ח"ו למגפה.

ומצאתי בקובץ קדום, הוצאת מקיצי נרדמים, עדות ה"ר אברהם קטלאנו על מגיפה שהיתה בפאדווה שבאיטליה בשנת שצ"א, ותחילה פגעה בגוים ולא ביהודים, והכריחם השר למנות את היהודים בגטו ולא רצו, ואחר שהכריחם מנו את הציבור ע"י

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש
שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית
שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

שידורים חוזרים
ממעמדי סיום הש"ס
ומאירועי דרשו
שלוחה 5

הר"ר **יחיאל גולדברג הי"ן**
הפותח בכל יום - באידיש
שלוחה 3/2

הר"ר **אברהם פוקס הי"ן**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3/1

הר"י **שלום יכנס ואברהם פוקס הי"ן**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר למכור לגוי מאכל שמעורב בו דבר איסור?

וטעם המחלוקת - שבנוגע ליין נסך גזרו חכמינו ז"ל שלא למוכרו לגוי אף בהפחתת מחיר החלק האסור (ראה בית יוסף יו"ד קלד, ב); ולדעת השולחן ערוך, גזירה זו אינה קיימת בתערובות איסורים אחרים; ואילו לדעת הרמ"א, הגזירה קיימת בכל האיסורים.

[שו"ע תסז, י, משנ"ב מא, ושעה"צ עג; ביאורים ומוספים דרשו, 46]

מאכל שנאסר בפסח מחמת תערובת של 'משהו' חמץ - לדעת השולחן ערוך, מותר למוכרו לגוי לאחר שהוציאו את החמץ מתוכו. ואם תערובת החמץ מייקרת את מחיר המאכל, יש למוכרו במחיר שבו היה נמכר ללא תערובת החמץ, כדי שהישראל לא יהנה מהחמץ. ולדעת הרמ"א, יש לשרוף את כל המאכל, ואסור למוכרו לגוי.

מה דינו של מאכל שנאסר מחמת תערובת של 'משהו' חמץ?

וכמו כן, אם ה'משהו' חמץ 'נותן טעם לפגם' בתערובת - מותר למוכרו לגוי בכל מקרה; ואם ה'משהו' חמץ הוא דגן שלא נבקע, אשר איסורו אינו מוסכם - יש אומרים שמותר למוכרו לגוי בכל מקרה, אך יש אומרים שאין להקל בכך אלא במקרה שההימנעות ממכירתו כרוכה בהפסד כספי גדול.

[משנ"ב תסז, מב, ושעה"צ עד; ביאורים ומוספים דרשו, 47]

כאמור, לדעת הרמ"א, אסור למכור לגוי מאכל שנאסר בפסח מחמת תערובת של 'משהו' חמץ. אולם, במקרה שההימנעות ממכירתו לגוי כרוכה בהפסד כספי גדול מאוד, רשאי אף בן אשכנז להקל בכך. ויתרה מזו, אם גם המכירה לגוי לא תועיל להקטנת ההפסד, מותר להשהות את המאכל בפסח ברשותו.

האם מותר להשהות חמץ בבית ביום השמיני של פסח?

תערובת שיש בה חמץ ש'נותן טעם לפגם' בכל כמויות שהיא, או 'חמץ נוקשה' (ראה שו"ע תמב, א-ב). אולם, חמץ האסור ב'בל יראה' ו'בל ימצא' מהתורה - אסור להשהותו אף ביום השמיני, למרות שאיסורו של יום זה הוא רק מדרבנן.

[שו"ע תסז, י, משנ"ב מד, ושעה"צ עח]

בחוץ לארץ, ביום שמיני של פסח, שהוא יום טוב שני של גלויות, מותר להשהות ברשותו תערובת שיש בה 'משהו' חמץ - שאיסורה מדרבנן - ואין צורך לבערה. וזאת, אף במקרה שהתערובת נוצרה בימי החג הקודמים, שבהם אסור להשהות ברשותו תערובת זו, והשהה את התערובת במכוון עד ליום זה. וכך הדין גם בכל חמץ אחר שאיסורו רק מדרבנן, וכגון

* בעבר היו חלק מיצרני הטבק משרים את עלי הטבק בִּשְׁכָר, שהוא חמץ, וכתבו הפוסקים שהטבק אסור בהנאה בפסח, אבל מותר להשהותו ברשותו בפסח.
* תבשיל שנמצא בו גרגיר דגן בפסח - לדעת השולחן ערוך, אם נוצר סדק כלשהו בגרגיר, התבשיל והכלים אסורים בפסח אף בהנאה, ולדעת הרמ"א, התבשיל והכלים אסורים אף אם לא נמצא סדק בגרגיר, אלא רק התרכך מעט.
* מאכל שהתערב בו בפסח 'משהו' חמץ, והתערב לאחר מכן במאכלים אחרים, באופן שאינו ניכר לעצמו ולא ניתן להפרידו - הריהו אוסר את כל המאכלים האחרים אף בהנאה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

הנוהג להגעיל כלי מתכת חדש ובישל בו לפני ההגעלה - האם המאכל נאסר?

הכלי מבחוץ; ויש שהקלו אף להגעילו בעירוי מים רותחים מ'כלי ראשון'.

ויש שהקלו שלא להגעיל כלים חדשים כלל, מחמת שהשומן פגום, כנ"ל. ואם עבר ובישל בכלי מתכת חדש לפני הגעלתו - לכל הדעות המאכל אינו נאסר, אך כמובן, לדעת המחמירים, יש להגעיל את הכלי לפני השימוש הבא. וכלי חדש המשמש לצונן בלבד, לכל הדעות אינו טעון הגעלה.

[ביאורים ומוספים דרשו תנ, 5, וראה עוד שם]

כלי מתכת חדשים שמשחו אותם בשומן מן החי בשעת ייצורם, שהוא טָרֵף - חובה להגעילם לפני השימוש, למרות שמסתבר שהשומן היה 'פגום' בשעת משיחתו. ויש מגדולי ישראל שהחמיר לעצמו אף ללבנם. ואף בזמננו, שרבים מהייצרנים אינם משתמשים בשומן מן החי אלא מן הצומח - יש להחמיר בדבר מספק.

ויש להגעיל את הכלי גם מבחוץ, וכלי גדול שלא ניתן להכניסו לכלי אחר לצורך הגעלתו - ניתן למלאו מים ולהרתיחם, ולהכניס לתוכו אבן מלובנת באופן שהמים יגלשו החוצה וירדו על דופן

הלוח היומי

י"ד בניסן | רבי אשר ישעי' ב"ר אליעזר ליפמן רובין מראפשיץ בעל אור ישעי'

יארצייט:

תר"ה: רבי אשר ישעי' ב"ר אליעזר ליפמן רובין מראפשיץ בעל אור ישעי'
תשל"ל: רבי אברהם ב"ר אשר צבי יפה'ן ר"י נובהרדוק
תשל"ה: רבי אברהם שלמה ב"ר אליהו כ"ץ גאב"ד ריסקווא
תשס"ז: רבי יוסף צבי ב"ר ברוך חיים הלוי דינר ראב"ד לונדון

"שתיקה יפה": הסימנים שיקלו עליכם לזכור את התנאים המתירים סיפור לשון הרע לתועלת

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

י - יסבב [יכול לסובב באופן אחר. (דהיינו, שאינו יכול לסבב את התועלת באופן אחר, אלא על ידי לשון הרע)].
ק - קו משקולת [שלא יגדיל העוולה].
ה - הדין [שלא יצא היזק יותר מכפי הדין].
י - יראה [שיראה הדבר בעצמו].
פ, ה - פלוני - הוכחה [שיוכיח את פלוני מתחלה].
וסימן נוסף: א-ב-ג-ד-ה-ו-ז:
אני ראיתי, בודאי עוולה, גערה (תוכחה), דיוק, התכוין לתועלת, וא"א באופן אחר, נזק.

היום מתחילים בלימוד כלל י' מהלכות לשון הרע, העוסק בדיני סיפור לשון הרע לתועלת. להיתר סיפור לשון הרע לתועלת, ישנם כמה וכמה תנאים, ובביאורים ומוספים מביאים מספר 'עיקרי דינים' סימן שיכול להקל על זכירתם בראשי פרקים של כל התנאים:
הסימן הוא: "שתיקה יפה".
ש - שיתבונן [אם הוא היזק. (דהיינו, האם אכן הדבר שפלוני עשה לחברו, נחשב על פי דין גזל או נזק)].
ת - תועלת [שיכוון לתועלת].

תפילת ערבית בליל זה (ליל הסדר) מעלתה גדולה מאוד על פי הסוד יותר מתפילות כל השנה, ועל כן יש להשגיח להתפלל תפילה זו בנחת כמונה מרגליות, ובהכנעה, ובשמחה גדולה ובניגון, ויתן בלבו שמחה גדולה על הגאולה ביום זה באופן שלא תהיה לו שמחה בחייו כמו בליל פסח.

(אור לציון ח"ג פרק טו, כד)

נשתדל להתפלל את תפילת ערבית של ליל הסדר, שמעלתה עצומה, בנחת - כמונה מרגליות, בהכנעה, בשמחה גדולה ובניגון